

Toetswijzer Specialist Opleiden en Oefenen

Versie: 4.0, 16 april 2019

Toetswijzer voor de kandidaat en bij het examen betrokkenen

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Titel:	Specialist Opleiden en Oefenen
Datum:	1 oktober 2017
Status:	Definitief
Versie:	2.0
Auteurs:	Marieke Geelen

Inhoud

1	Voorwoord	5
2	Het examen als geheel	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Opbouw	6
2.3	Volgordelijkheid en voorwaardelijkheid	7
2.4	Herkansing	7
2.5	Geldigheidsduur resultaten	7
2.6	Toelatingseisen	7
3	Examenonderdeel 'schrijven van een adviesnota'	8
3.1	Opdracht	8
3.2	Keuze voor onderwerp	8
3.3	Het product	9
3.4	Beoordeling	10
3.5	Locatie	10
4	Examenonderdeel 'presenteren adviesnota'	11
4.1	Opdracht	11
4.2	Het product	11
4.3	Beoordeling	12
4.4	Locatie	12
5	Examenonderdeel 'Ontwikkelen oefendraaiboek'	13
5.1	Opdracht	13
5.2	Keuze voor onderwerp	13
5.3	Het product	14
5.4	Beoordeling	15
5.5	Locatie	15
6	Examenonderdeel 'Optreden als oefenleider'	16
6.1	Opdracht	16
6.2	Keuze voor onderwerp	16
6.3	Het product	17
6.4	Beoordeling	17
6.5	Locatie	18
7	Examenonderdeel 'Evaluatieverslag oefening'	19
7.1	Opdracht	19
7.2	Keuze voor onderwerp	19
7.3	Het product	19
7.4	Beoordeling	21
7.5	Locatie	21
8	Examenonderdeel 'Maken van een ontwerpschets van een leertraject'	22
8.1	Opdracht	22
8.2	Keuze voor onderwerp	22
8.3	Het product	22

8.4	Beoordeling	23
8.5	Locatie	24
9	Bijlagen	25
	Bijlage 1 Adviesnota	26
	Bijlage 2 Presentatie adviesnota	28
	Bijlage 3 Oefendraaiboek	30
	Bijlage 4 Oefenleider	32
	Bijlage 5 Evaluatieverslag	34
	Bijlage 6 Akkoordverklaring 'Optreden als oefenleider'	35
	Bijlage 7 Ontwerpen leertraject, opdrachtgever	38
	Bijlage 8 Ontwerpen leertraject, examinator	40

1 Voorwoord

In deze toetswijzer die speciaal bedoeld is voor u, de kandidaat, zal uitgelegd worden uit welke examenonderdelen het examen van de leergang Specialist Opleiden en Oefenen bestaat. Ook staan de officiële eisen die het IFV aan het examen stelt in deze toetswijzer beschreven.

Het IFV ziet er op toe dat de eisen en criteria uit de toetswijzer worden nageleefd.

In deze toetswijzer wordt eerst ingegaan op het examen Specialist Opleiden en Oefenen in zijn geheel. Daarna wordt per examenonderdeel uitgelegd wat er van u wordt verwacht.

Daar waar in de tekst gebruik wordt gemaakt van de mannelijke vorm kan ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

2 Het examen als geheel

2.1 Algemeen

In deze proeve van bekwaamheid staan de drie kerntaken van de Specialist Opleiden en Oefenen¹ centraal:

1. Ontwikkelen van opleidings-, oefen- en bijscholingsbeleid
2. Ontwikkelen, organiseren, leiden en evalueren van opleidingen, oefeningen en bijscholingsactiviteiten
3. Zorgdragen voor en borgen van de kwaliteit van opleiden, oefenen en bijscholen

2.2 Opbouw

Onderstaand schema bevat een overzicht van examenonderdelen, kerntaken, locaties (van afname) en wie de beoordeling uitvoert. De term examinator wordt gehanteerd voor een examinator die is opgeleid en benoemd door het IFV.

Examenonderdeel	Kerntaken	Locatie	Beoordeling
Arbeidsproef: Schrijven van een adviesnota	1 & 3	n.v.t	Examinator: één examinator
Arbeidsproef: Presenteren van een adviesnota	1	IFV	Examinator: één examinator
Arbeidsproef: Ontwikkelen oefendraaiboek	2	n.v.t	Examencommissie bestaande uit twee examinatoren
Arbeidsproef: Optreden als oefenleider	2 & 3	Te bepalen door kandidaat	Examinator: één examinator
Arbeidsproef: Evaluatieverslag van een oefening	2 t/m 3	n.v.t.	Examencommissie bestaande uit twee examinatoren: één externe examinator en één examinator
Arbeidsproef: Maken van een ontwerpschets	2 & 3	n.v.t.	Examinator: één examinator

¹ Deze kerntaken worden verwoord in het document 'Kwalificatiedossier Specialist Opleiden en Oefenen'

2.3 Volgordelijkheid en voorwaardelijkheid

Binnen het examen zijn zowel volgordelijkheden als voorwaardelijkheden ingebouwd. Volgordelijkheid betekent in dit geval dat sommige examenonderdelen in een bepaalde volgorde moeten worden afgelegd. U hoeft een examenonderdeel echter niet persé met een voldoende te hebben afgerond, voordat u kunt beginnen met het daarop volgende examenonderdeel.

Voorwaardelijkheid houdt in dat u bepaalde examenonderdelen pas mag afleggen nadat u een ander examenonderdeel heeft afgerond of met voldoende resultaat heeft afgesloten.

Volgordelijkheid

Kijkend naar uw studiebelasting wordt aangeraden om de drie examenonderdelen 'Ontwikkelen oefendraaiboek', 'Optreden als oefenleider' en 'Evaluatieverslag oefening' in deze volgorde af te leggen. U kunt dan de drie examenonderdelen zodanig met elkaar combineren dat u een volledige oefencyclus doorloopt. Het draaiboek dat u heeft ontwikkeld in het eerste examenonderdeel dient dan als basis voor het examenonderdeel waarbij u optreedt als algemeen oefenleider. Vervolgens schrijft u een evaluatieverslag van diezelfde oefening. Het combineren van de drie examenonderdelen is echter geen voorwaarde. U kunt dus ook verschillende oefeningen kiezen voor de drie examenonderdelen.

Voorwaardelijkheid

Voor het examenonderdeel 'Presenteren van een adviesnota' geldt de voorwaardelijkheid dat u het examenonderdeel 'Schrijven van een adviesnota' met een voldoende moet hebben afgesloten.

Voor het examenonderdeel "Maken van een ontwerpschets van een leertraject" geldt de voorwaardelijkheid dat uw ontwerp pas wordt beoordeeld als uw opdrachtgever uw ontwerp op een aantal beoordelingscriteria met een voldoende heeft beoordeeld.

2.4 Herkansing

Elk examenonderdeel mag u standaard één keer herkansen. Het besluit tot verdere herkansingsmogelijkheden ligt bij de werkgever.

2.5 Geldigheidsduur resultaten

Om het diploma SOO te behalen, dient u binnen 2,5 jaar gerekend vanaf de 1e lesdag van de leergang alle bijbehorende examenonderdelen met een positief resultaat af te sluiten. Na deze periode vervallen de examenresultaten en zult u het examen in zijn geheel over moeten doen.

2.6 Toelatingseisen

Om te worden toegelaten tot de examenonderdelen moet u minimaal beschikken over een Hbo-werk- en denkniveau.

3 Examenonderdeel ‘schrijven van een adviesnota’

3.1 Opdracht

Het examenonderdeel ‘schrijven van een adviesnota’ bestaat uit twee opdrachten:

- 1) Het uitvoeren van een behoefteonderzoek (dit is een leeropdracht uit het Werkboek van de Brandweeracademie).
- 2) Het schrijven van een adviesnota over de bevindingen van het behoefteonderzoek.

U begint het examenonderdeel ‘schrijven van een adviesnota’ met het uitvoeren van opdracht 1: het uitvoeren van een behoefteonderzoek. Zie voor een beschrijving van deze leeropdracht het werkboek en de ELO.

De resultaten van opdracht 1 ‘Uitvoeren behoefteonderzoek’ dienen als input voor opdracht 2 ‘Schrijven adviesnota’. Daarom is opdracht 1 voorwaardelijk voor opdracht 2. Opdracht 1 wordt echter niet beoordeeld, maar is een leeropdracht ter voorbereiding op opdracht 2. Op basis van de resultaten van het behoefteonderzoek schrijft u een adviesnota. U dient de resultaten van het behoefteonderzoek op te nemen in de adviesnota.

In deze adviesnota gaat u de in het behoefteonderzoek geconstateerde bevindingen vertalen in een advies/adviezen die kernachtig, overtuigend en toegankelijk zijn geformuleerd. Het advies/de adviezen richt(en) zich op uw organisatie, dit kan uw regio of een onderdeel daarvan zijn.

U maakt duidelijk aan wie de adviesnota is geadresseerd, dit kan bijvoorbeeld een afdelingschef, een hoofd vakbekwaamheid of een hoofd MOTO² zijn (in ieder geval moet het een functionaris van dergelijk niveau betreffen van wie het plausibel is dat de Specialist Opleiden en Oefenen zich tot hem richt).

De adviesnota beperkt zich tot het uitwerken van de wijze waarop de implementatie van het advies/de adviezen vormgegeven kan worden en de onderbouwing daarvoor.

Met deze arbeidsproef wordt getoetst of u in staat bent een helder en op de doelgroep toegespitst advies te formuleren gebaseerd op betrouwbare onderzoeksresultaten.

Dit examenonderdeel moet met een voldoende zijn afgerond (lees: is voorwaardelijk) om deel te mogen nemen aan navolgend examenonderdeel ‘Presenteren adviesnota’.

3.2 Keuze voor onderwerp

U bepaalt in overleg met uw leerwerkplekbegeleider en uw opdrachtgever welk actueel en relevant vraagstuk i.r.t. leren/ontwikkelen/functioneren/veranderen van mensen u gaat onderzoeken m.b.t. opdracht 1.

Dit komt niet alleen het realistische karakter van de opdracht ten goede, uw opdrachtgever profiteert tevens van het resultaat van uw opdracht. Het vraagstuk dient goedgekeurd te worden door uw opdrachtgever voordat u het behoefteonderzoek gaat uitvoeren.

² Lees: hoofd Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen

In elk geval moet het vraagstuk een zekere mate van complexiteit hebben, dat wil zeggen dat het de moeite waard is dat een functionaris op hbo werk- en denkniveau zich er over buigt. Daarnaast moet er sprake zijn van een discrepantie tussen de huidige en de gewenste situatie.

3.3 Het product

U schrijft de adviesnota conform de op de leerwerkplek gangbare formats. Hiermee moet uiteindelijk wel aan de eisen die het IFV stelt aan het product, zoals de beoordelingscriteria, worden voldaan. Naast de beoordelingscriteria (zie bijlage 1) worden aan de adviesnota ook algemene eisen gesteld. De examinerator zal uw adviesnota pas beoordelen als aan de algemene eisen is voldaan.

Indien na inlevering van de adviesnota de examinerator van mening is dat u niet aan de randvoorwaardelijke eisen heeft voldaan, krijgt u de adviesnota terug waardoor u de gelegenheid heeft uw stuk wél aan de algemene eisen te laten voldoen. Pas dan start de beoordeling van de adviesnota; het niet voldoen aan de algemene eisen telt dus niet mee voor de herkansingen.

De adviesnota moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

- 1) Op het voorblad van de adviesnota dient u de volgende gegevens te vermelden:
  - > naam leergang;
  - > examenonderdeel 'Schrijven adviesnota';
  - > titel van de adviesnota;
  - > naam en kandidaatsnummer;
  - > datum.
- 2) De adviesnota moet origineel en door u zelf geschreven zijn. Geraadpleegde schriftelijke en digitale bronnen vermeldt u in de bijlage.
- 3) De formuleringen moeten in begrijpelijk en correct Nederlands zijn gesteld.
- 4) De adviesnota moet een logisch en inzichtelijk verhaal zijn. De volgende elementen dragen ertoe bij dat dit het geval is. U kunt echter ook een andere opbouw kiezen. De adviesnota kan uit de volgende onderdelen bestaan:
  - > een inhoudsopgave;
  - > een inleiding waarin de functie van het document beschreven wordt;
  - > een beschrijving van de aanleiding voor de adviesnota (beginsituatie versus gewenste situatie);
  - > een beschrijving van het behoefteonderzoek: de aanpak van het onderzoek en de onderbouwing hiervoor;
  - > de resultaten van het behoefteonderzoek: weergave van geconstateerde knelpunten, belemmerende en bevorderende factoren;
  - > een beschrijving van de doelgroep;
  - > de resultaten vertaald in een advies/adviezen. Elk advies wordt beargumenteerd waarbij ook overwegingen voor alternatieven worden meegenomen;
  - > een implementatieparagraaf om het voorgestelde advies/adviezen te implementeren;
    - een tijdsplanning;
    - een begroting;
  - > een referentielijst;
  - > eventuele andere bijlagen.
- 5) Van de adviesnota moet de digitale versie bij het bedrijfsbureau van de Brandweeracademie worden ingeleverd.

Als richtlijn voor de omvang van de adviesnota wordt 6 pagina's genomen, exclusief referentielijst en bijlagen. Hier kan flexibel mee worden omgegaan.

3.4 Beoordeling

De adviesnota wordt beoordeeld door een examinator. De examinator kijkt de adviesnota na en maakt de uitslag, via het IFV Examenbureau, schriftelijk aan u bekend. De examinator zal de adviesnota pas beoordelen als aan de algemene eisen is voldaan. U bent als kandidaat verantwoordelijk dat uw adviesnota aan de algemene eisen voldoet.

Er zijn vijf beoordelingscriteria van toepassing op de adviesnota. De beoordelingscriteria zijn te vinden in bijlage 1.

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > U geen KO heeft gescoord
- > U op de overige beoordelingspunten niet meer dan 2 onvoldoendes heeft gescoord

Als u een onvoldoende haalt voor dit examenonderdeel kunt u de adviesnota op basis van de feedback van de beoordeling eenmaal aanpassen, waarna u de adviesnota opnieuw in zijn geheel inlevert. Als u liever een nieuwe adviesnota opstelt aan de hand van een ander onderwerp is dit mogelijk maar heeft u nog één mogelijkheid om deze in te leveren (u begint dan dus niet met een schone lei wat betreft het aantal herkansingen).

3.5 Locatie

U kunt de adviesnota schrijven op een locatie naar keuze.

4 Examenonderdeel ‘presenteren adviesnota’

4.1 Opdracht

Na het schrijven van de adviesnota gaat u voor het examenonderdeel ‘presenteren adviesnota’ vervolgens uw adviesnota presenteren.

Met deze arbeidsproef wordt getoetst of u:

- > in staat bent om op gestructureerde, heldere en prettige wijze te communiceren en presenteren;
- > de inhoud van de adviesnota voor uw publiek toegankelijk weet te maken;
- > uw keuzes, beslissingen en voorstellen kunt motiveren;
- > draagvlak weet te creëren voor de daadwerkelijke implementatie van de adviezen.

4.2 Het product

Naast de beoordelingscriteria (zie bijlage 2) worden aan de presentatie van de adviesnota ook algemene eisen gesteld.

U dient, voordat u uw presentatie gaat verzorgen, de opzet van de presentatie (zoals bijvoorbeeld de presentatiesheets of een plan van aanpak) ter goedkeuring voor te leggen aan uw leerwerkplekbegeleider. De leerwerkplekbegeleider zal u pas de adviesnota laten presenteren als aan de algemene eisen is voldaan.

De presentatie van de adviesnota moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

1. In uw opzet van de presentatie dient u de volgende gegevens te vermelden:
  - > naam leergang
  - > examenonderdeel ‘Presenteren adviesnota’;
  - > titel van de presentatie;
  - > naam en kandidaatsnummer
  - > datum.
2. De presentatie is origineel en door u zelf gemaakt.
3. De formuleringen moeten in begrijpelijk en correct Nederlands zijn gesteld.
4. De opbouw van de presentatie is logisch en samenhangend. De volgende elementen dragen ertoe bij dat dit het geval is. U kunt echter ook een andere opbouw kiezen. De presentatie van de adviesnota kan uit de volgende onderdelen bestaan:
  - > een opening;
  - > het doel en de opzet van de presentatie;
  - > korte schets van het onderwerp en het verloop van de totstandkoming van het advies/adviezen;
  - > het uiteindelijke advies/adviezen;
  - > beargumentering van gemaakte keuzes;
  - > voorstel voor implementatie van het advies/de adviezen
  - > samenvatting;
  - > conclusie;

- > afronding.

4.3 Beoordeling

U houdt een mondelinge presentatie van maximaal 45 minuten. De presentatie wordt beoordeeld door een examiner. Uw leerwerkplekbegeleider en opdrachtgever zijn verplicht als toehoorders aanwezig bij de presentatie.

De examiner kan reacties van de toehoorders laten meewegen in zijn beoordeling. Het oordeel van de examiner is echter doorslaggevend. Er zijn vijf beoordelingscriteria van toepassing op de presentatie. Direct na afloop van de presentatie maakt de examiner de uitslag mondeling aan u bekend.

Zijn eindoordeel verwoordt hij schriftelijk in bijlage 2 en verstrekt hij aan het IFV Examenbureau.

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als :

- > U geen KO heeft gescoord
- > U op de overige beoordelingspunten niet meer dan 2 onvoldoendes heeft gescoord

Als u een onvoldoende haalt voor dit examenonderdeel, krijgt u de gelegenheid om dezelfde adviesnota opnieuw te presenteren. Als u liever een andere adviesnota presenteert, is dit mogelijk maar u heeft nog één mogelijkheid om deze te presenteren (u begint dan dus niet met een schone lei wat betreft het aantal herkansingen).

4.4 Locatie

De locatie van de presentatie is het IFV.

5 Examenonderdeel ‘Ontwikkelen oefendraaiboek’

5.1 Opdracht

Voor dit examenonderdeel ontwikkelt u een oefendraaiboek voor een oefening vanaf het coördinatie-niveau GRIP-1. Uw opdrachtgever voor het oefendraaiboek is de regio waar u werkzaam bent.

Het oefendraaiboek dat u voor dit examenonderdeel ontwikkelt, mag u gebruiken tijdens het examenonderdeel ‘Optreden als oefenleider’. Dit is echter geen voorwaarde. Wél wordt aan-geraden om, kijkend naar uw studiebelasting, de examenonderdelen ‘Ontwikkelen oefendraaiboek’, ‘Optreden als oefenleider’ en ‘Evaluatieverslag oefening’ met elkaar te combi-neren.

Met deze arbeidsproef wordt getoetst of u in staat bent om het ontwikkelproces van een oefendraaiboek te doorlopen en of u een volledig en praktisch oefendraaiboek samen kunt stel-len.

U voert deze opdracht individueel uit.

5.2 Keuze voor onderwerp

U bepaalt in overleg met uw leerwerkplekbegeleider en opdrachtgever de oefening waarvoor u een oefendraaiboek gaat ontwikkelen.

Dit komt niet alleen het realistische karakter van de opdracht ten goede, uw opdrachtgever profiteert tevens van het resultaat van uw opdracht. De oefening dient goedgekeurd te wor-den door uw opdrachtgever én de decaan van de leergang voordat u begint met het opstel-len van het oefendraaiboek.

U dient het onderwerp/niveau van de oefening via het Bedrijfsbureau ter goedkeuring aan de decaan voor te leggen.

De oefening dient een oefening te zijn vanaf het coördinatie-niveau GRIP-1. Dit kan bijvoor-beeld een oefening zijn voor COPI, ROT, BT of een oefening op pelotons- of compagniesni-veau.

Bij voorkeur kiest u een oefening uit het jaarplan van uw regio. U ontwikkelt het oefendraai-boek zelfstandig. Wel dient u uiteraard de inhoud ervan af te stemmen met collega’s die werkzaam zijn op het vakgebied waarop de oefening betrekking heeft.

5.3 Het product

Het resultaat van deze opdracht is een oefendraaiboek voor een multidisciplinaire oefening vanaf het coördinatieniveau GRIP-1. U schrijft het oefendraaiboek conform de op de leerwerkplek gangbare formats. Naast de beoordelingscriteria (zie bijlage 3) worden aan het oefendraaiboek ook algemene eisen gesteld. De examinatoren zullen uw oefendraaiboek pas beoordelen als aan de algemene eisen is voldaan. Indien na inlevering van het draaiboek de examinatoren van mening zijn dat u niet aan de randvoorwaardelijke eisen heeft voldaan, krijgt u het draaiboek met opmerkingen terug. Op basis van de opmerkingen kunt u uw draaiboek bijstellen zodat wél aan de algemene eisen wordt voldaan. Pas dan start de beoordeling van het oefendraaiboek; het niet voldoen aan de algemene eisen telt dus niet mee voor eventuele herkansingen.

Het product moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

1. Op het voorblad van het oefendraaiboek dient u de volgende gegevens te vermelden:
  - > naam leergang;
  - > examenonderdeel 'Ontwikkelen oefendraaiboek';
  - > naam van de oefening;
  - > naam en kandidaatsnummer
  - > datum.
2. Het oefendraaiboek moet origineel en door u zelf ontwikkeld zijn.
3. De formuleringen moeten in begrijpelijk en correct Nederlands zijn gesteld.
4. Het oefendraaiboek moet een logisch en inzichtelijk verhaal zijn. De volgende elementen dragen ertoe bij dat dit het geval is. U kunt echter ook een andere opbouw kiezen. Het oefendraaiboek kan uit de volgende onderdelen bestaan:
  - > een inhoudsopgave;
  - > een inleiding waarin de functie van het document wordt beschreven;
  - > het doel van de oefening;
  - > een beschrijving van de beginsituatie;
  - > een beschrijving van de aard en omvang van de oefening;
  - > een schets van de situatie en overige elementen die een rol spelen (waarbij op eventuele knelpunten geanticipeerd wordt);
  - > een beschrijving van de te geven opdrachten;
  - > een overzicht van de te gebruiken werkvormen;
  - > een beschrijving van de inrichting van de oefenlocatie;
  - > een overzicht van de benodigde hulpmiddelen, materiaal/materieel en verbinding;
  - > een overzicht van de oefenstaf / tegenspel;
  - > een uitwerking van de veiligheidsrisico's;
  - > een tijdsplanning;
  - > een kostenoverzicht;
  - > eventuele bijlagen.
5. Van het draaiboek moet de digitale versie bij het bedrijfsbureau van de Brandweeracademie worden ingeleverd.

Er worden geen algemene eisen gesteld wat betreft de omvang van het oefendraaiboek, dit is sterk afhankelijk van het onderwerp en de voor de regio gebruikelijke eisen.

5.4 Beoordeling

Het oefendraaiboek wordt beoordeeld door een examencommissie. De examencommissie kijkt het draaiboek na en maakt de uitslag, via het IFV Examenbureau, schriftelijk aan u bekend. De examencommissie zal het draaiboek pas beoordelen als aan de algemene eisen is voldaan. U bent als kandidaat verantwoordelijk dat uw draaiboek aan de algemene eisen voldoet.

Het oefendraaiboek wordt beoordeeld op twee hoofdlijnen, dit zijn:

- A. Structuur van de oefening
- B. Verloop van de oefening

Elke rubriek bestaat uit meerdere beoordelingscriteria. In totaal zijn er 5 beoordelingscriteria waarop het oefendraaiboek beoordeeld wordt. De beoordelingscriteria zijn te vinden in bijlage 3.

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > u geen KO heeft gescoord;
- > er op de overige beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

Indien u een onvoldoende behaalt voor dit examenonderdeel kunt u het oefendraaiboek op basis van de feedback van de beoordeling éénmaal aanpassen, waarna u het draaiboek opnieuw in zijn geheel inlevert. Als u liever een nieuw oefendraaiboek ontwikkelt voor een andere oefening is dit mogelijk, maar heeft u nog één mogelijkheid om deze in te leveren (u begint dan dus niet met een schone lei wat betreft het aantal herkansingen).

5.5 Locatie

U kunt het oefendraaiboek schrijven op een locatie naar keuze.

6 Examenonderdeel ‘Optreden als oefenleider’

6.1 Opdracht

Voor het examenonderdeel ‘Optreden als oefenleider’ organiseert u een oefening vanaf het coördinatieniveau GRIP-1 waarbij u optreedt als algemeen oefenleider. U bent verantwoordelijk voor een goed verloop van het gehele oefenproces op de dag zelf. U treedt op als regisseur en bewaakt het oefenproces.

De oefenstaf is vooral verantwoordelijk voor een *inhoudelijke* bewaking van het oefenproces. Indien er een waarnemer aanwezig is tijdens de oefening, stuurt u deze aan.

Uw opdrachtgever voor dit examenonderdeel is de regio waar u werkzaam bent.

Met deze arbeidsproef wordt getoetst of u in staat bent om als algemeen oefenleider een oefening te regisseren, tijdens de oefening de procesvoortgang te bewaken en de oefenstaf en eventuele waarnemers op een juiste wijze aan te sturen.

De locatie waar u dit examenonderdeel uitvoert, wordt in overleg met u door uw leerwerkplekbegeleider vastgesteld.

6.2 Keuze voor onderwerp

U bepaalt in overleg met uw leerwerkplekbegeleider en uw opdrachtgever de oefening waarbij u optreedt als algemeen oefenleider. Dit komt niet alleen het realistische karakter van de opdracht ten goede, uw opdrachtgever profiteert tevens van het resultaat van uw opdracht.

Het moet een oefening zijn vanaf het coördinatieniveau GRIP-1. Zo kan het bijvoorbeeld een oefening betreffen voor COPI, ROT, BT of een oefening op pelotons- of compagniesniveau. Bij voorkeur gebruikt u het oefendraaiboek dat u eerder heeft ontwikkeld voor het examenonderdeel ‘Ontwikkelen oefendraaiboek’. Dit is echter geen voorwaarde. Wél wordt aangeraden om, kijkend naar uw studiebelasting, de proevenonderdelen ‘Ontwikkelen oefendraaiboek’, ‘Optreden als oefenleider’ en ‘Evaluatieverslag oefening’ met elkaar te combineren. Indien u kiest voor een andere oefening, neemt u bij voorkeur een oefening uit het jaarplan van uw regio.

Het onderwerp/niveau van de oefening dient goedgekeurd te worden door uw opdrachtgever én de decaan van de leergang voordat u de oefening organiseert. Uw opdrachtgever stelt hiervoor een akkoordverklaring op die u vervolgens vergezeld van een beschrijving van de oefening, uw rol als oefenleider bij die oefening, de datum, tijd en locatie indient bij het IFV Examenbureau. Dit moet uiterlijk 8 weken voorafgaand aan de oefening gebeuren.

Als u gebruik maakt van het door u ontwikkelde Oefendraaiboek in het kader van deze proeve, hoeft u uw onderwerp niet opnieuw door het IFV te laten goedkeuren.

Het IFV bewaakt zo de procesvoortgang en kan de organisatorische aspecten van de IFV-toets voor haar rekening nemen. Het in te vullen formulier en een format van de akkoordverklaring vindt u in bijlage 6.

6.3 Het product

U regisseert de oefening, bewaakt het oefenproces en stuurt de oefenstaf en eventuele waarnemers aan conform de beschreven beoordelingscriteria in bijlage 4.

6.4 Beoordeling

U wordt beoordeeld door een examiner. Om een adequate beoordeling mogelijk te maken, is het van belang dat de examiner de beschikking heeft over het door u te gebruiken draaiboek voor de oefening. Hiertoe dient u, voordat u dit examenonderdeel gaat afleggen, een papieren exemplaar én een digitale versie van het draaiboek aan het IFV Examenbureau te mailen.

Na afloop van uw optreden als oefenleider heeft de examiner de gelegenheid om u te vragen bepaalde acties, keuzes en beslissingen te motiveren. Dit gesprek neemt de examiner mee in zijn beoordeling van het optreden. De leden van de oefenstaf geven eveneens een oordeel over uw prestaties aan de hand van het evaluatieformulier dat na afloop van de oefening door hen wordt ingevuld. De examiner laat de reacties van de leden van de oefenstaf meewegen in zijn beoordeling. Het oordeel van de examiner is echter doorslaggevend.

De examiner maakt de uitslag mondeling aan u bekend. Via het IFV Examenbureau ontvangt u het ingevulde beoordelingsformulier.

Het optreden als oefenleider wordt beoordeeld op drie hoofdlijnen, dit zijn:

- A. Procesbewaking
- B. Professionaliteit
- C. Communicatie

Elke rubriek bestaat uit meerdere beoordelingscriteria. In totaal zijn er 6 beoordelingscriteria waarop het optreden als oefenleider beoordeeld wordt. De beoordelingscriteria zijn te vinden in bijlage 4.

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > u geen KO heeft gescoord;
- > er op de overige beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

Indien u een onvoldoende behaalt voor dit examenonderdeel krijgt u de gelegenheid om nogmaals op te treden als algemeen oefenleider waarbij u hetzelfde draaiboek nog eens gebruikt voor een oefening met een andere groep óf door een ander draaiboek te gebruiken voor een oefening met dezelfde of een andere groep.

6.5 Locatie

De locatie(s) worden door u aan het IFV doorgegeven (ontvangstlocatie, oefenlocatie en de locatie voor het afrondende gesprek).

7 Examenonderdeel ‘Evaluatieverslag oefening’

7.1 Opdracht

U schrijft een evaluatieverslag van een gehouden oefening vanaf het coördinatieniveau GRIP-1. In het verslag evalueert u onder andere de aspecten:

- > verloop van de oefening (inhoud, proces en procedure);
- > organisatie van de oefening;
- > bereikte oefendoelen;
- > leermomenten van de oefening.

Met dit examenonderdeel wordt getoetst of u in staat bent om het proces van oefenen te evalueren.

Uw opdrachtgever voor deze opdracht is de regio waar u werkzaam bent. U voert deze opdracht individueel uit.

7.2 Keuze voor onderwerp

U bepaalt in overleg met uw leerwerkplekbegeleider en uw opdrachtgever de oefening waarvan u een evaluatieverslag gaat ontwikkelen.

Dit komt niet alleen het realistische karakter van de opdracht ten goede, uw opdrachtgever profiteert tevens van het resultaat van uw opdracht. De oefening dient goedgekeurd te worden door uw opdrachtgever voordat u de oefening evalueert.

Het moet een oefening zijn vanaf het coördinatieniveau GRIP-1. Zo kan het bijvoorbeeld een oefening betreffen voor COPI, ROT, BT of een oefening op pelotons- of compagniesniveau.

Kijkend naar uw studiebelasting wordt aangeraden om de proevenonderdelen ‘Ontwikkelen oefendraaiboek’, ‘Optreden als oefenleider’ en ‘Evaluatieverslag oefening’ met elkaar te combineren.

U mag er echter ook voor kiezen om een andere oefening te evalueren. In dit geval neemt u dan bij voorkeur een oefening uit het jaarplan van uw regio en loopt u mee als boventallig oefenleider / waarnemer.

7.3 Het product

Het product van dit examenonderdeel is een evaluatieverslag van een oefening waarbij u zelf heeft opgetreden als algemeen oefenleider of waarbij u heeft meegelopen als boventallig oefenleider / waarnemer.

In het evaluatieverslag dient u een koppeling te maken met het oefendraaiboek dat is gebruikt voor de oefening. Verder dient u zich bij het schrijven van het verslag te baseren op de formulieren die zijn ingevuld na afloop door betrokkenen bij de oefening (zoals de deelnemers en/of de waarnemers).

U schrijft het evaluatieverslag conform de op de leerwerkplek gangbare formats. Naast de beoordelingscriteria (zie bijlage 5) worden aan het evaluatieverslag ook algemene eisen gesteld. De examencommissie zal uw evaluatieverslag pas beoordelen als aan de algemene eisen is voldaan. Indien na inlevering van het verslag de examencommissie van mening is dat u niet aan de randvoorwaardelijke eisen heeft voldaan, krijgt u het verslag terug met opmerkingen zodat uw evaluatieverslag wél aan de algemene eisen voldoet. Pas dan start de beoordeling van het evaluatieverslag; het niet voldoen aan de algemene eisen telt dus niet mee voor eventuele herkansingen.

Het product moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

1. Op het voorblad van het evaluatieverslag dient u de volgende gegevens te vermelden:
  - > naam leergang
  - > examenonderdeel 'Evaluatieverslag oefening';
  - > titel van het evaluatieverslag;
  - > naam en kandidaatnummer
  - > datum.
2. Het evaluatieverslag moet origineel en door u zelf geschreven zijn.
3. De formuleringen moeten in begrijpelijk en correct Nederlands zijn gesteld.
4. Het evaluatieverslag moet een logisch en inzichtelijk verhaal zijn. De volgende elementen dragen ertoe bij dat dit het geval is. U kunt echter ook een andere opbouw kiezen. Het evaluatieverslag kan uit de volgende onderdelen bestaan:
  - > een inhoudsopgave;
  - > een inleiding waarin de functie van het document wordt beschreven;
  - > een beschrijving van de wijze van evalueren (door u gehanteerde evaluatiemethode);
  - > een beschrijving van de oefendoelen en/of -doelstellingen;
  - > een beschrijving van het verloop van de oefening (inhoud, proces, procedure);
  - > een overzicht van de persoon of personen die de oefening hebben geëvalueerd;
  - > een algemene beoordeling van de oefening;
  - > een analyse en beoordeling per oefendoel(stelling);
  - > uw conclusies, aanbevelingen en verbeterpunten naar aanleiding van de evaluatie;
  - > een beschrijving van de benodigde acties om aanbevelingen en verbeterpunten door te voeren;
  - > bijlagen, waaronder het gebruikte oefendraaiboek en een samenvatting van de door de betrokkenen ingevulde formulieren.
5. Van het evaluatieverslag moet de digitale versie bij het bedrijfsbureau van de Brandweeracademie worden ingeleverd.

Er worden geen algemene eisen gesteld wat betreft de omvang van het evaluatieverslag, dit is sterk afhankelijk van het onderwerp en de voor de regio gebruikelijke eisen.

7.4 Beoordeling

Het evaluatieverslag wordt beoordeeld door een examencommissie. De examencommissie kijkt het evaluatieverslag na en maakt de uitslag via het IFV Examenbureau van de brandweeracademie schriftelijk aan u bekend.

Het evaluatieverslag wordt beoordeeld op twee hoofdlijnen, dit zijn:

- A. Evaluatie
- B. Conclusies en aanbevelingen

Elke rubriek bestaat uit meerdere beoordelingscriteria. In totaal zijn er 4 beoordelingscriteria waarop het evaluatieverslag beoordeeld wordt. De beoordelingscriteria zijn te vinden in bijlage 5.

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > er op de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

Indien u een onvoldoende behaalt voor dit examenonderdeel kunt u het evaluatieverslag op basis van de feedback van de beoordeling éénmaal aanpassen, waarna u het verslag opnieuw in zijn geheel inlevert. Als u liever een nieuw evaluatieverslag schrijft van een andere oefening is dit mogelijk, maar heeft u nog één mogelijkheid om deze in te leveren. U dient dan echter de oefening in ieder geval te hebben bijgewoond als boventallig oefenleider of als waarnemer.

7.5 Locatie

U kunt het evaluatieverslag schrijven op een locatie naar keuze.

8 Examenonderdeel ‘Maken van een ontwerpschets van een leertraject’

8.1 Opdracht

Deze opdracht is een arbeidsproef waarmee u aantoont te beschikken over de competenties die nodig zijn om een kortdurend³ leertraject op hoofdpijnen te ontwerpen.

Uw opdrachtgever voor dit examenonderdeel is de regio waarin u werkzaam bent.

U beschrijft het leertraject, reflecteert op het product én het proces en verantwoordt de door u gemaakte keuzes.

U verantwoordt hoe u van het beoogde resultaat/effect van het leertraject tot de opzet en invulling van het leertraject bent gekomen.

8.2 Keuze voor onderwerp

U bepaalt in overleg met uw leerwerkplekbegeleider en uw opdrachtgever het onderwerp⁴ waarvoor u een leertraject op hoofdpijnen gaat ontwikkelen.

Dit komt niet alleen het realistische karakter van de opdracht ten goede, uw opdrachtgever profiteert tevens van het resultaat van uw opdracht.

Het onderwerp dient goedgekeurd te worden door uw opdrachtgever voordat u het leertraject gaat ontwerpen.

Uitgangspunt in deze is dat er sprake is van een leernoodzaak. U kunt desgewenst voortborduren op de uitkomsten van uw behoefteonderzoek (leeropdracht Behoefteonderzoek) daar waar sprake is van een leernoodzaak.

8.3 Het product

Het door u ontworpen leertraject moet aan de volgende algemene eisen voldoen:

1. Op het voorblad van het leertraject dient u de volgende gegevens te vermelden:
  - > naam leergang;
  - > examenonderdeel 'Ontwerpen leertraject';
  - > titel van het leertraject;
  - > naam en kandidaatsnummer;
  - > datum.
2. Het leertraject moet origineel en door u zelf ontworpen zijn. Geraadpleegde schriftelijke en digitale bronnen vermeldt u in de bijlage.
3. De formuleringen moeten in begrijpelijk en correct Nederlands zijn gesteld.
4. Het ontwerp omvat:
  - a. een beschrijving van het product (het ontworpen leertraject)

---

³ Lees: één tot enkele dagen

⁴ lees: de taak/rol/werkzaamheid/activiteit

- > Beschrijving van de concrete competentie(s) die deelnemers aan het leertraject dienen te verwerven incl. het beoogde resultaat. Wat moeten ze kennen en kunnen na afloop van het leertraject en met welk doel?
  - > Beschrijving en verantwoording van de wijze waarop deelnemers aan het leertraject in de gelegenheid worden gesteld zich de competenties eigen te maken. Welke programmaonderdelen en leeractiviteiten in welke leeromgeving(en) kent het leertraject om de beoogde competenties te behalen?
  - > Beschrijving en verantwoording van de wijze waarop deelnemers aantonen de beoogde competenties op het vereiste niveau te beheersen. Hoe wordt in een proeve van bekwaamheid bepaald of datgene ook echt geleerd is?
- b. een beschrijving van het verloop van het ontwerpproces (totstandkoming van het leertraject)
- > Wie heeft u bij het ontwerpproces betrokken en waarom?
  - > Hoe heeft u ervoor gezorgd dat het ontwerp aansluit bij de wensen en behoeften van de doelgroep en de opdrachtgever?
  - > Op welke wijze heeft u het leertraject afgestemd op en verbonden met andere leertrajecten?
- c. een begroting van het leertraject (kostenraming leertraject)
- > Wat zijn de kosten om het leertraject op hoofdlijnen te implementeren?
5. Er worden geen algemene eisen gesteld wat betreft de omvang én vorm van het ontworpen leertraject. U bent vrij in de wijze waarop u het door u ontworpen leertraject aanbiedt aan het bedrijfsbureau. Als u uw ontwerp niet digitaal aanbiedt dan verstrekt u het ontwerp in tweevoud aan het bedrijfsbureau.

8.4 Beoordeling

Het ontwerp wordt beoordeeld door de examiner én uw opdrachtgever. Uw opdrachtgever kent enkel een beoordeling in voorwaardelijke zin⁵. Zij vormen zich beiden een beeld van uw vakbekwaamheid als ontwerper door het bestuderen van uw ontworpen leertraject.

Uw ontwerp wordt pas beoordeeld door de examiner als uw opdrachtgever u een voldoende heeft toegekend én uw ontwerp aan de algemene eisen voldoet. Dit laatste wordt door de examiner beoordeeld. U bent als kandidaat verantwoordelijk dat uw ontwerp aan de algemene eisen voldoet.

De uitslag zal, via het IFV Examenbureau, schriftelijk aan u bekend worden gemaakt.

De *opdrachtgever* beoordeelt of:

- > u zijn vraag/opdracht goed heeft opgepakt
- > u zorgvuldig heeft gewerkt en draagvlak heeft gecreëerd
- > het resultaat praktisch bruikbaar is en op papier⁶ leidt tot het gewenste resultaat
- > uw leertraject voldoet aan de door hem vooraf gespecificeerde eisen:
  - doelgroep
  - aantal deelnemers
  - aantal dagen
  - doorlooptijd
  - locatie
  - budget

⁵ De examiner is degene die een eindoordeel toekent.

⁶ Het succes van het leertraject, het daadwerkelijk realiseren van het gewenste resultaat, is mede en voor een groot deel afhankelijk van degenen die het leertraject nader vormgeven, verzorgen en begeleiden.

De *examinator* beoordeelt of:

- > het ontwerp een logische opbouw kent en op papier leidt tot het gewenste resultaat
- > u actuele, professionele inzichten uit het vak adequaat heeft toegepast in het ontwerp

Er zijn in totaal tien beoordelingscriteria van toepassing op het ontwerp:

- > een vijftal beoordelingscriteria aan de hand van welke de opdrachtgever het ontwerp beoordeelt (bijlage 7);
- > een vijftal beoordelingscriteria aan de hand van welke de examinator het ontwerp beoordeelt (bijlage 8).

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > de opdrachtgever voor de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende kent; *voorwaardelijkheid om het ontwerp door de examinator te laten beoordelen*
- > de examinator voor de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende kent.

Indien u een onvoldoende behaalt voor dit examenonderdeel kunt u het ontwerp op basis van de verkregen feedback van de beoordeling eenmaal aanpassen, waarna u het ontwerp opnieuw in zijn geheel inlevert. Als u liever een nieuw ontwerp maakt aan de hand van een ander onderwerp is dit mogelijk maar heeft u nog één mogelijkheid om deze in te leveren (u begint dan dus niet met een schone lei wat betreft het aantal herkansingen).

8.5 Locatie

U kunt het ontwerp maken op een locatie naar keuze.

9 Bijlagen

Bijlage 1 Adviesnota

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen Schrijven van een adviesnota		
Naam kandidaat: Kandidaatsnummer: Datum:		
	Score	Verantwoording
<u>1. Inhoudelijke correctheid van het advies</u> U brengt een zo compleet mogelijk advies uit op basis van het gevolgde adviestraject. U heeft, indien van toepassing, daarbij rekening gehouden met de geldende regelgeving en vakinhoudelijke ontwikkelingen op het gebied waarop het advies betrekking heeft. U geeft aan dat u verschillende alternatieven heeft afgewogen waarbij u ook de afhankelijkheden duidelijk in beeld heeft gebracht.	V / KO	
<u>2. Beargumentering advies</u> U onderbouwt uw advies met behulp van steekhoudende argumenten.	V / O	
<u>3. Formulering</u> Het advies is helder en kernachtig geformuleerd. Het advies heeft een professionele uitstraling en is qua omvang, taalgebruik en structurering afgestemd op de beoogde doelgroep.	V / O	
<u>4. Actoren</u> In het advies worden de standpunten en adviezen van interne en externe betrokkenen kernachtig weergegeven. U heeft aangegeven hoe deze in het uiteindelijke advies zijn betrokken.	V / O	
<u>5. Aanvaardbaarheid en haalbaarheid wijze van implementeren</u> De adviesnota besteedt aandacht aan de belangen van alle betrokkenen bij de implementatie van het advies. Er is bijvoorbeeld rekening gehouden met budgettaire beperkingen, relevante wet- en regelgeving, de praktische uitvoerbaarheid. De uitwerking van de wijze waarop de implementatie van het advies/de adviezen vormgegeven kan worden, is een optimaal en realistisch voorstel waarvan de gevolgen zo acceptabel mogelijk zijn voor de betrokkenen.	V / KO	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > U geen KO heeft gescoord
- > U op de overige beoordelingspunten niet meer dan 2 onvoldoendes heeft gescoord

Eindresultaat examenonderdeel

Voldoende

Onvoldoende

Naam examinator:

Handtekening:

Datum

Bijlage 2 Presentatie adviesnota

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen Presenteren van een adviesnota		
Naam kandidaat:		
Kandidaatsnummer:		
Datum:		
	Score	Verantwoording
<u>1. Aansluiting bij de toehoorders</u> U sluit met uw presentatie aan op de belangen en wensen van de betrokkenen. In uw presentatie houdt u tevens rekening met het niveau en de achtergrond van uw publiek.	V / O	
<u>2. Toepassing presentatietechnieken</u> U past presentatietechnieken effectief toe, zodanig dat de wijze van presenteren de inhoud van de presentatie ondersteunt. De presentatietechnieken die u toepast doen geen afbreuk aan de acceptatie van het advies.	V / O	
<u>3. Conclusies en aanbevelingen</u> In de presentatie maakt u een koppeling tussen de adviesopdracht en het uiteindelijke advies. U trekt logische conclusies en doet heldere en onderbouwde aanbevelingen.	V / O	
<u>4. Vakinhoudelijke beargumentering</u> U bent geloofwaardig doordat u de wijze waarop het advies tot stand is gekomen logisch weet te beredeneren. U bent in staat om uit te leggen waarom u tot deze wijze van uitvoering bent gekomen en kunt met inhoudelijke argumenten onderbouwen welke keuzes u heeft gemaakt en welke alternatieven hierbij zijn overwogen.	V / KO	
<u>5. Overtuigingskracht</u> U weet het bereikte resultaat aannemelijk en acceptabel te maken voor de betrokkenen door achter het resultaat te staan en uw toehoorders te laten delen in uw overtuiging van de noodzaak om het advies op deze wijze ten uitvoer te brengen. U creëert acceptatie van het bereikte resultaat bij de ontvangers.	V / O	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als :

- > U geen KO heeft gescoord
- > U op de overige beoordelingspunten niet meer dan 2 onvoldoendes heeft gescoord

Eindresultaat examenonderdeel

Voldoende

Onvoldoende

Naam examiner:

Handtekening:

Datum

Bijlage 3 Oefendraaiboek

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen Ontwikkelen oefendraaiboek		
Naam kandidaat: Kandidaatsnummer: Datum:		
	Score	Verantwoording
Structuur van de oefening		
<u>1. Doelstelling</u> Uit het oefendraaiboek blijkt wat het doel en de functie van de oefening is. Hierbij is aandacht besteed aan datgene wat de oefenleider wil bereiken met de oefening. De doelen zijn zo concreet, haalbaar en toetsbaar mogelijk geformuleerd. De doelstelling is uitgangspunt voor het oefendraaiboek en niet andersom. Zo geldt bijvoorbeeld dat een toevallig beschikbare oefenlocatie niet bepalend mag zijn voor het leerdoel en de opzet van de oefening. De uitwerking van het oefendraaiboek is in overeenstemming met de gestelde doelen en het gebruik door de doelgroep.	V / O	
<u>2. Betrokkenheid van deelnemers en oefenstaf</u> Uit het oefendraaiboek blijkt duidelijk wat tijdens de oefening de rolverdeling is van de oefenstaf en de deelnemers aan de oefening. Wie is verantwoordelijk voor welk proces? Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de wijze van samenwerking, communicatie en opdracht- en informatieverstrekking tussen oefenstaf en deelnemers ten tijde van de oefening.	V / O	
Verloop van de oefening		
<u>3. Uitwerking scenario's verloop oefening</u> De kandidaat maakt een inschatting van mogelijk gedrag van de deelnemers aan de oefening, koppelt daaraan gewenst gedrag van de oefenstaf en werkt dit zo concreet mogelijk uit in scenario's. De beschreven scenario's zijn realistisch doordat het potentiële gedrag van de deelnemers in relatie staat tot de waarschijnlijkheid ervan.	V / O	
<u>4. Uitwerking veiligheidsrisico's</u> De kandidaat besteedt in het oefendraaiboek aandacht aan het aspect veiligheid van de oefening. Hij/zij brengt de potentiële gevaren in kaart en werkt dit zo concreet mogelijk uit in een veiligheidsplan. De beschreven veiligheidsrisico's zijn realistisch doordat de potentiële gevaren in	V / KO	

relatie staan tot de waarschijnlijkheid ervan. Vanuit de risico-inventarisatie blijkt welke beheersmaatregelen er moeten worden genomen.		
5. Anticipatie op knelpunten Uit het oefendraaiboek blijkt dat de kandidaat eventuele (toekomstige) moeilijkheden en tegenstrijdigheden heeft gesignaleerd. Ook heeft de kandidaat mogelijke afbreukrisico's (zoals een financieel risico) ingeschat. Tevens is aangegeven hoe de kandidaat hiermee denkt om te gaan.	V / O	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > u geen KO heeft gescoord;
- > er op de overige beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

<p>Eindresultaat examenonderdeel</p> <p>☐ Voldoende</p> <p>☐ Onvoldoende</p> <p>Naam examinator:</p> <p>Handtekening:</p> <p>Datum</p>
--

Bijlage 4 Oefenleider

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen		
Optreden als oefenleider		
Naam kandidaat:		
Kandidaatsnummer:		
Datum:		
	Score	Verantwoording
Procesbewaking		
<p><u>1. Verloop oefening</u></p> <p>De oefening is gericht op leermomenten en het leerproces van de deelnemers en niet op het scenario dat moet worden gevolgd. De kandidaat laat dan ook acties van de deelnemers leidend zijn voor het verloop van de oefening. Als een deelnemer aan de oefening bijvoorbeeld afwijkt van een scenario uit het draaiboek, stelt de kandidaat zich flexibel op. Indien nodig past de kandidaat tijdens de oefening het scenario aan als blijkt dat de oefening tot onvoldoende resultaat zal leiden.</p>	V / O	
<p><u>2. Omgaan met onverwachte gebeurtenissen</u></p> <p>De kandidaat anticipeert op mogelijke knelpunten. In geval van een onverwachte gebeurtenis voorafgaand, tijdens en/of na afloop van de oefening weet hij/zij de rust te bewaren en tijdig een creatieve en aanvaardbare oplossing te vinden. De kandidaat grijpt in als de veiligheid in het geding komt maar wijkt hierbij niet af van vooraf gemaakte afspraken met betrokkenen.</p>	V / KO	
Professionaliteit		
<p><u>3. Geloofwaardigheid</u></p> <p>De kandidaat is inhoudelijk deskundig en toont aan boven de stof te staan. Eventuele gebreken in zijn deskundigheid worden door de kandidaat onderkend en indien nodig gecompenseerd doordat een inhoudelijke expert ter ondersteuning is ingeschakeld. In dit laatste geval is het belangrijk dat de afstemming tussen de kandidaat en de inhoudelijke expert optimaal verloopt. De kandidaat is objectief in zijn/haar waarneming en beoordeling. Tijdens de evaluatie is de kandidaat eerlijk en oprecht in zijn/haar feedback en zegt waar het op staat.</p>	V / O	

<p>4. Overzicht De kandidaat staat boven de groep en straalt tegelijkertijd rust en vertrouwen uit. Iedere deelnemer aan de oefening wordt in zijn/haar waarde gelaten. De kandidaat geeft leiding en weet wanneer wat te delegeren. Hij/zij wordt door alle betrokkenen geaccepteerd als de oefenleider.</p>	V / O	
Communicatie		
<p>5. Structureren van communicatie De kandidaat communiceert op gestructureerde en effectieve wijze met oefenstaf en deelnemers. Hij/zij maakt hierover ook afspraken met betrokkenen. Tijdens de oefening wint de kandidaat uitsluitend die informatie in die voor betrokkenen essentieel is.</p>	V / O	
<p>6. Geven van feedback De kandidaat vraagt deelnemers naar hun leerervaringen en vraagt door naar gemaakte fouten. Hij/zij geeft constructieve feedback met betrekking tot het oefenproces en op basis van de vooraf gestelde oefendoelen.</p>	V / O	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- > u geen KO heeft gescoord;
- > er op de overige beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

<p>Eindresultaat examenonderdeel</p> <p>☐ Voldoende</p> <p>☐ Onvoldoende</p> <p>Naam examinator:</p> <p>Handtekening:</p> <p>Datum</p>
--

Bijlage 5 Evaluatieverslag

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen Schrijven van een evaluatieverslag oefening		
Naam kandidaat:		
Kandidaatsnummer:		
Datum:		
	Score	Verantwoording
Evaluatie		
1. Informatieverzameling Uit het evaluatieverslag blijkt dat de kandidaat op systematische wijze te werk is gegaan om gegevens ten behoeve van de evaluatie te verkrijgen. Hierbij is aandacht besteed aan de validatie van de beschikbare informatie.	V / O	
2. Analyse In het evaluatieverslag is een koppeling gemaakt tussen de oefendoelstellingen en de prestaties van de deelnemers. De kandidaat heeft een objectieve afweging gemaakt tussen het belang van evalueren en het gewicht van gemaakte fouten en leermomenten van oefenstaf, deelnemers en zichzelf.	V / O	
Conclusies en aanbevelingen		
3. Conclusies De kandidaat heeft de resultaten van de analyse van de oefening vertaald naar heldere conclusies over de kwaliteit van de oefening en over de competenties van de betrokkenen in relatie tot de doelstelling van de oefening.	V / O	
4. Aanbevelingen Het evaluatieverslag bevat aanbevelingen voor toekomstige oefeningen waarbij aandacht wordt besteed aan aspecten als organisatie, inhoud, procedures en randvoorwaarden. De aanbevelingen zijn onderbouwd en houden logisch verband met de getrokken conclusies.	V / O	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

> er op de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

Eindresultaat examenonderdeel
☐ Voldoende
☐ Onvoldoende
Naam examinator:
Handtekening:
Datum

Bijlage 6 Akkoordverklaring 'Optreden als oefenleider'

Format akkoordverklaring opdrachtgever voor het examenonderdeel 'Optreden als oefenleider'

Voor de akkoordverklaring kunt u het format op de volgende pagina gebruiken, maar dat is niet verplicht. De akkoordverklaring dient uiterlijk 8 weken vóór de datum van de oefening bij het IFV ontvangen te zijn.

De akkoordverklaring wordt ondertekend en kan daarom niet digitaal verstuurd worden. U kunt de akkoordverklaring (per post) versturen naar:

IFV

T.a.v. Examenbureau

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

Gegevens kandida(a)t(e)

Naam kandida(a)t(e) Kandidaat-nummer
Adres
Postcode Plaats
Telefoon Mobiel E-mail

Oefening

Dag van de week maandag dinsdag woensdag donderdag vrijdag zaterdag

Datum (dd-mm-jj)

Tijd briefing oefenstaf Start oefening Einde oefening

Naam locatiebriefing /
verzamellocatie

Adres

Postcode Plaats

Naam locatie oefening

Adres

Postcode Plaats

Beschrijving van de oefening – het goed te keuren onderwerp

Geef een korte beschrijving van de oefening:

Rol van de oefenleider (kandidaat)

Geef een korte beschrijving van de rol van de oefenleider (kandidaat):

Gegevens opdrachtgever

Organisatie

Naam opdrachtgever

E-mail

Adres

Postcode en Plaats

Telefoon

Fax

Ondertekening

Ondergetekende (opdrachtgever) verklaart hierbij kennis te hebben genomen van de inhoud van het draaiboek, de inhoud van de oefening en de rol van de kandidaat tijdens de oefening van het onderdeel 'Optreden als oefenleider' van het examen Specialist Opleiden en Oefenen. Ondergetekende (opdrachtgever) verklaart dat hij/zij akkoord is met de inhoud van het draaiboek, de inhoud van de oefening en de rol van de kandidaat tijdens de oefening. Als toetsingscriterium geldt o.a. de rol van de kandidaat tijdens de oefening met de doelstellingen de kandidaat te laten optreden als oefenleider (en niet als gastheer) zodat de kandidaat beoordeeld kan worden op alle beoordelingscriteria horend bij het examenonderdeel.

Motivering van de akkoordverklaring door de opdrachtgever:

Naam ondergetekende

Functie

Plaats

Datum

Handtekening

handtekening

Bijlage 7 Ontwerpen leertraject, opdrachtgever

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen		
Ontwerpen leertraject		
Naam kandidaat:		
Kandidaatsnummer:		
Datum:		
	Score	Verantwoording
Proces; aanvaardbaarheid & haalbaarheid		
<u>1.Betrokkenheid en draagvlak</u> Uit de beschrijving van het ontwerpproces blijkt de doelgroep en opdrachtgever te zijn betrokken bij de totstandkoming van het leertraject. Er is draagvlak gecreëerd voor acceptatie van het leertraject door toekomstige deelnemers en de opdrachtgever.	V / O	
<u>2.Afstemming en verbinding</u> Uit de beschrijving van het ontwerpproces blijkt dat het leertraject is afgestemd op en verbonden met andere relevante/ aanverwante leertrajecten en regionale ontwikkelingen.	V / O	
Product; aanvaardbaarheid & haalbaarheid		
<u>3.Bruikbaarheid</u> Het leertraject is praktisch bruikbaar. Het leertraject voldoet aan door de vooraf gespecificeerde eisen door de opdrachtgever (doelgroep, aantal deelnemers, aantal dagen, doorlooptijd, locatie, budget).	V / O	
<u>4.Begroting</u> Het leertraject kent een zorgvuldig uitgewerkte begroting waarin alle relevante kostenposten op een realistische wijze zijn begroot en onderbouwd.	V / O	
<u>5.Doel en functie</u> Het doel en de functie van het leertraject zijn duidelijk en gebaseerd op de eisen die in de praktijk aan de betreffende functionaris worden gesteld. Hierbij is aandacht besteed aan datgene wat met het leertraject wordt beoogd als resultaat/effect. Dit gewenste resultaat/effect is vertaald in de te verwerven competenties die zo concreet, haalbaar en toetsbaar mogelijk zijn geformuleerd.	V / O	

U voldoet aan de voorwaardelijkheid (lees: het ontwerp mag worden beoordeeld door de examinator) als:

> er op de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

Eindresultaat examenonderdeel

Voldoende

Onvoldoende

Naam examinator:

Handtekening:

Datum

Bijlage 8 Ontwerpen leertraject, examinator

Beoordelingsformulier Specialist Opleiden en Oefenen Ontwerpen leertraject		
Naam kandidaat:		
Kandidaatsnummer:		
Datum:		
	Score	Verantwoording
Proces; aanvaardbaarheid & haalbaarheid		
<u>1.Betrokkenheid en draagvlak</u> Uit de beschrijving van het ontwerpproces blijkt de doelgroep en opdrachtgever te zijn betrokken bij de totstandkoming van het leertraject. Er is draagvlak gecreëerd voor acceptatie van het leertraject door toekomstige deelnemers en de opdrachtgever.	V / O	
Product		
<u>2.Doel en functie</u> Het doel en de functie van het leertraject zijn duidelijk en gebaseerd op de eisen die in de praktijk aan de betreffende functionaris worden gesteld. Hierbij is aandacht besteed aan datgene wat met het leertraject wordt beoogd als resultaat/effect. Dit gewenste resultaat/effect is vertaald in de te verwerven competenties die zo concreet, haalbaar en toetsbaar mogelijk zijn geformuleerd.	V / O	
<u>3.Opbouw</u> Het leertraject kent een logische opbouw. De inhoud en vorm van het leertraject zijn in overeenstemming met het gestelde resultaat/effect vertaald in de te verwerven competenties. De relevantie en samenhang van de programmaonderdelen vertaald in leeractiviteiten zijn duidelijk.	V / O	
<u>4.Leerprincipes</u> Het leertraject sluit aan bij de wijze waarop mensen leren: de fasen uit de leercyclus, de diverse leerstijlen en de werking van het brein.	V / O	
<u>5.Transfer</u> Het leertraject kent implementatie bevorderende maatregelen: de toepassing van het geleerde in de praktijk wordt gestimuleerd.	V / O	

U rondt dit examenonderdeel met een voldoende af als:

- er op de beoordelingspunten niet meer dan 1 onvoldoende is gescoord.

<p>Eindresultaat examenonderdeel</p> <p>☐ Voldoende</p> <p>☐ Onvoldoende</p> <p>Naam examinerator:</p> <p>Handtekening:</p> <p>Datum</p>
--